RUSKI INWALID

N° 205.

WTOREK. 4. Września 1817 roku.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: s Peterzburga. Wiadomości zagraniczne: Hiszpaniia. Francyia. Niemcy. Włochy. Wyiątek z Wiadomości Brukowych Wileńskich. Rozmaite Wiadomości.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

s Peterzburga, 4 Września.

Dnia 29 p. m. Nayiaśnieysze Cesarzowe *Elżbieta i Maryia* w towarzystwie I. C. M. Wielkiego Xięcia *Mikołaia* i Małżonki iego I. C. M. wielkiey Xiężney *Alexandry Teodorówny*, iakoteż J. K. M. Xięcia *Wilhelma* Pruskiego, przybyli z rezydencyi letniey do stolicy tuteyyszey, w wieczor o godzinie ósmey. Nazaiutrz po ich przybyciu to iest 30 p. m. w dzień Imienin *N. Pana*, i swięto orderu Alexandra Newskiego, wszystkie władze woyskowe i Cywilne iako też osoby maiące wstęp u dworu udały się do pałacu Tawryckiego gdzie *Nayiasnieyszym* Paniom składano w dzień ten swietny powinszowania. Po czem cała Nayiaśnieysza rodzina udała się do Koscioła S. Alexandra Newskiego, będącego przy klasztorze tegoż imienia. Duchowieństwo spotkało te wysokie osoby rodziny Cesarza Imści u drżwi kościelnych w ubiorach pontyfikalnych, i zaraz po skończoney mszy z zwyczayną dnia tego okazałoscią, Nayiaśnieysze Panie udały się na powrot do Pałacu Tawryckiego. Woysko wyznaczone do przeprowadzania orszaku tego wspaniałego, postępowało przed i za poiazdami Nayiaśnieyszych Cesarzowych, a lud napełniał ulice i wolne mieysca i okrzykami radości błogosławił sczęśliwy dzień Imienin Naylepszego z monarchow, a gorące wznosił modły o pomyślność całey Nayiaśnieyszey rodziny. W Pałacu Tauryckim był wielki obiad na ktorym spełniano toasty zdrowia Nayiaśnieyszego solenizatna, którego tylko niedostawało do dopełnienia swietnosci i przyiemnozci tey wspaniałey uczty. W wieczor tamże byl bal i cała stolica oswieconą była.

W wilią tey uroczystości poseł Francuski dawał wielki obiad, na którym znaydowało się wiele osob znakomitych płci oboiey, i spełniano toasty zdrowia całey nayiaśnieyszey rodziny.

— JW *Troszczyński* Minister sprawiedliwości rzeczywisty radca tayny, przy uwolnieniu od służby otrzymał dożywotnią pensyią 10,000 rubli.

— JW. *Polański* Prezes Trybunału kryminalnego Peterzburgskiego, naymiłościwiey mianowanym został radcą taynym i Senatorem.

— Po dzień 26 p. m. weszło do portu Kronsztadskiego z rozmaitych kraiowych i zagranicznych portów, 1,386 okrętow, z niego zaś wyszło także w rożne strony s towarami powiększey części kraiowemi okrętow 1,123.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpaniia.

z Madrytu, 8 *Sierpnia.*

Oto iest bulla którą Oyciec swięty pisał do Króla względem Duchowieństwa.

Pius, Biskup, zługa sług Bożych.

Biskupi Rzymscy powodowani miłoscią oycowską ku całey trzodzie Katolickiey, nigdy niepozwolali na to, aby się skarzono na dobroczynność Apostolską, w epokach nieszczęścia odmawiaiącą pomocy monarchiom z dóbr własnych kościoła.

Syn nasz ukochany w I. Ch. Ferdynand Król katolicki Hiszpański, sciśle połączony związkami miłości i uszanowania, udał się do Nas i do stolicy świętey Apostolskiey w okolicznościach przykrych, w których się teraz znayduie. A będąc zupełnie przekonanym, iż Bóg samym tylko duchownym porucił staranie rozrządzania dobrami kościoła, iakto widocznie i iednomyślnie ogłoszonem było w odezwach oyców zgromadzonych na radzie Rzymskiey za Papieża Symmacha, Xiąże ten prosił o władzę, na mocy którey mógłby zasilić skarb swóy wyczerpany przez zamieszanie powszechne porządku rzeczy. A ponieważ posiadania czyli maiątki *Laików* są iuż przywalone cieżarami, s tych więc przyczyn pomieniony Król Ferdynand nieśmie od nich wymagać nowych, sądził zaś, iż słusznie może prosić o summę 30 milionów realów z dóbr kościelnych, a to tylko przez lat sześć, w którym przeciągu czasu zmnieyszy się liczba pensyonaryuszow i dochody mogą bydz powiększone.

Przyięliśmy za tem w naylepszey woli, którą ożywieni iesteśmy ku królowi Ferdynandowi prożby uczynione do nas i oddane nam przez ukochanego syna naszego Kawalera Antonio de Vargas y Laguna iego pełnomocnika; Maiąc wzgląd na prożby takowe i na wydatki nieźmierne, ceną krórych mieliśmy ukontentowanie widzieć otrzymane tak chwalebne zwycięstwo i dla religii i dla monarchii; uważaiąc oraz na klęski czasów, przedsięwzięliśmy w skutek przyczyn wielkiey wagi nam wyłożonych, zmiarkować rozrządzenia swiętych Kanonów.

A tak na mocy naszey pewney nauki i po doyrzałem namyśleniu się, używaiąc zupełney władzy Apostolskiey, która nam iest dana, pozwalamy ninieyszem pismem wspomnionemu Królowi Ferdynandowi *indultu* na mocy którego, sprawiedliwie wolnie i godziwie przez przeciąg sześciu lat, lecz tylko na zasiłek skarbu Królewskiego, wymagać może ze wszelkich posiadłości, pożytków i dochodów duchowteństwa tak zakonnego iak swieckiego pomocy nadzwyczayney, trzydziestu milionów realow monetą kraiową.

Pismem ninieyszem polecamy i roskazuiemy naszym kochanym synom prałatom &&.

Niech więc nikt się neważy sprzeciwiać wykonaniu naszego teraznieyszego aktu pozwolenia, mocy, indultu, zlecenia, roskazu, postanowienia, świadczenia, nakazania i woli, gdyby zaś kto miał tyle zuchwałości, iżby się dopuścił takowego sprzeciwieństwa, niech wie, iż się naraża na gniew Boga wszechmocnego, i błogosławionych: Swiętego Piotra i Swiętego Pawła.

Dan w Rzymie u swiętego Piotra, 16 kwietnia roku od wcielenia się Zbawiciela naszego 1817 a Papieżswa naszego 18.—

Francyia.

s Paryża, 21 *Sierpnia.* Hrabia Ruppin odwiedził dnia wczorayszego rano piękny kiosk Tuillerynow i iadł tam sniadanie. Pomimo nayściśleysze incognito był iednakże od wielu osob poznany. Nayiainieyszy podróżny odwiedził po tem rękodzielnie *des Gobelins.*

— Hrabia *Gastalcicala* poseł oboiey Sycylii przy dworze tuteyszym, dnia 25 b. m. ma dadz okazałą ucztę, na którą dwór cały i Hrabia Ruppin maią bydz zaproszeni. Czynią także wielkie przygotowania w pałacu Xięcia Wellingtona, który ma zamiar ugościć Nayiaśnieyszego podróznego wspaniałym balem.

— Król Imść Pruski ozdobił orderem orła czerwonego Pana *Schoell* swoiego radcę poselstwa przy dworze Francuzkim i autora *historyi traktatów pokoiu.*

Nowe mianowania Biskupów codzień się odbywaią u Kardynała wielkiego Iałmużnika. Czynność ta iuż znacznie postąpiła.

Upewniaią, iż za kilka dni będzie posłaną do Rzymu i że bulle potwierdzaiące mogą bydz odebrane w Paryżu w ciągu następuiącego aździernika. Niema iescze urzędowego doniesienia o nominacyiach nowych. Lecz powszechnie mowią, iż cnota i w dalekiem ukryciu niezostała przepomnianą, że Król pamięta na zasługi i umie cnocie przyzwoite naznaczyć mieysce, pracuiąc wspólnie z godnym prałatem, ktòremu I. K. M. powierzył to zatrudnienie tak wielkiey wagi. Na liście dawnych wielkich wikaryuszów spostrzegaią tych, których rewolucyia usunęła od urzędów. Inni wielcy wikaryusze, wybrani są s klassy naypożyteczniey-szey i szanowney to iest plebanów. Iest ich dwa z samey stolicy, a wielu s prowincyi ato nawet nayodlegleyszych. Powiadaią, co także iest dowodem, że wybor Królewski wypadł na osoby wcale godne dostoieństwa takiego, powiadaią, iż wielu wybranych na Biskupów żadną miarą niechcą zezwolić na przyięcie tak wielkiey godności, za którą skromność ich niechce przyiąć odpowiedzialności; spodziewamy się iednak, iż ci godni pasterze, na prośby dobrego Króla uczynią ofiarę z skromrości swoiey dla dobra religii, która dziś bardziey aniżeli kiedy wymaga wielkich cnot do nagrodzenia klęsk, które poniosła przez ten przeciąg czasu iaki trwała rewolucyia.

NIEMCY.

z Wiednia, 18 *Sierpnia*.

Xiąże de san Carlos, będący posłem od dworu Hiszpańskiego przydworze tateyszym, wyiechał stąd dnia wczorayszego do Londynu, w celu sprawowania tam podobnegoż urzędowania.

Cesarz Imść ozdobić raczył krzyżem orderu Leopolda Barona Frederyka Bindera de Kiegelstein, radcy poselstwa należącego do missyi Paryzkiey.

Gazeta dworska ogłasza dzisiay postanowienie wyszłe 3 Lipca s podpisem Cesarza Imści wskutek ugody zawartey z Bawaryią 24 maia roku teraznieyszego, tyczące się wzaiemnego wydawania zbiegów woyskowych.

WŁOCHY.

z Rzymu, 10 *Sierpnia* I. K. M. Xiężna Walli wyiechała stąd w nocy między 2 i 3. b. m. do Bolonii. Xiąże Imść Wirtembergski wyiechał tegoż dnia do Florencyi. Xiąże ten 17 b. m. był w Inspruck.

z Milan, 17 *Sierpnia*. Otrzymaliśmy z Liwurny następuiące urzędowe doniesienie:

„Oddanie Xiężney Leopoldyny, następczyney Portugalskiey, odbyło się dnia wczorayszego o godzinie 11 z rana z okazałością i obrzędami zwyczaynemi. Po tey świetney uroczystości nastąpiła uczta wspaniała. Wieczorem I. K. M. udała sie na teatr, ktory był rzęsisto oświecony i gdzie przyięto I. K. M. z nayżywszemi uniesienia miradości.

„Dzisiay rano, osoby niemaiące mieć honoru towarzyszenia nayiaśnieyszey Xiężney, w podroży do Brezylii, były u nieyżney s pożegnaniem. Między 4 i 5 po południu I. K. M. udała się na brzeg eskadry Portugalskiey, która powinna ią dowieść do Rio Janeiro i tylko czeka pomyślnego wiatru.

— Donoszą z Madrytu, iż Kardynał Gravina będący przy dworze Hiszpańskim w chara. kterze Nuncyusza Apostolskiego, 1. b. m. miał posłuchanie pożegnania. Mieysce iego zaymie Kardynał Justyniani.

— Piszą także z Madrytu, że woysko Lądowe i morskie będące pód dowodzstwem Jenerałów Morillo i Henrille, przysłało Krolowi wspaniały kielich złoty ozdobiony Szmaragami i Perłami, który zabrano u powstańców. Kapitan don Antonio Van Halen adiutant Jenerała Henrilla, miał zaszczyt oddać ony Królowi.—

—Piszą z Hannoweru, że Generał porucznik de Stockhorn Minister pełnomocny wielkiego Xięcia Badeńskiego, po krótkim tam pobycie wyiechał do Berlina w celu zaięcia podobnegoż urzędowania.

Ruynuią teraz wały i warownie Hildesheimskie; i namieyscu ich maią piękny zasadzić ogrod.

Wyiątek z Wiadomości Brukowych Wileńskich.

Nowe nadzwyczayne zjawienie w processie Magnetyzmu zwierzęcego.

Syn móy 17to letni młodzieniec, magnetyzował przez dwa wieczory, z pomyślnym nader skutkiem, pokojowego chłopca lat 15 wieku maiącego. Ledwo kwadrans operacyi, a już magnetyzowany chrapał na kolanach nowego Mesmera, odpowiadał na jego wszystkie pytania, zgadywał godzinę na zegarku, i przechodził widocznie do stanu jasno widzącego, chociaż oczy należycie miał zum-

knięte. Taka łatwość operacyi, bez zaskutecznienia nawet ścisle wszyitkich przepisanych obrzędów, dawała nieco podeyrzenia, zwłaszcza, gdy przypomniano, że chłopiec fin *często się przysłuchiwał z ciekawością rozmowom o magnetyzmie, któreśmy przy obiedzie miewali. Móy młody Doświadczyński dotknięty niedowierzuniem, a podobno chcąc i siebie gruntowniey przekonać, na wieczór następny bierze się magnetyzować kuchcika, rokiem jednym od pierwszego chłopca młodszego: zaczyna się operacya o godzinie wpół do jedynastey przed północą; idzie wszystko należytym porządkiem; już była godzina pracy, a jeszcze oczy magnetyzowanego, bystro na operatora zwrócone, naymniey się nie zamykały; nie ustaje robota; po kwadransie jeszcze pracy, zaczyna kuchcik coraz częściey poziewac, toż czyni i operotor, zapewna z przyczyny magnatycznego powinnowactwa, które coraz ściśley pomiędzy niemi zachodzić musiało W tym na zegarze S. Jańskim bije połnocna godzina, kuchcik zamyka oczy i zlekka głowę swoją zwiesza ku magnetyzującemu. Lecz o dziwo! toż samo i magnetyzujący względem kuchcika czyni, a to tak sympatycznie i jednoczasowie, że ich głowy spoczęły na wspólnych ramionach: kuchcik okropnie chrapie, wtóruje mu harmonicznie i móy Mezmer. Krótko mówiąc obadwa zasnęli należycie; lecz czy to był sen magnetyczny; czy naturalny, stanowić o tem jako nieświadomy sztuki nie umiem, lecz zostawuję, to zdaniu biegleyszych w tey rzeczy odemnie i dla tego do Wiadomości Brukowych, które podobne miesszcą artykuły, wypadek ten aby był zapisany proszę.— NB: Nie śmiełem budzić uśpionych, i gdym się kłopocił co z tym czynić, usnąłem sam szczęśliwie. Nazajutrz dowiedziałem się, że obadwa, Bogu dzięki, są zdrowiuteńcy; syna mojego znalazłem przy zwyczaynych iego zatrudnieniach, a kuchcika w kuchni przy rądlach.*

Obserwatorowicz.

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Pewny Szwaycar wydał roku 1815 w *St. Galten* opis podróży swoiey do *Jerozolimy* i *Libanu*. Wyraża w nim: — „Podczas bytności moiey w *Salonice*, posłałem służącą, aby mi kupiła sera; powróciła wkrótce z wiadomoscią, iż nic nie dostała, i że nowy Basza, chodzi przebrany dla rewizyi towarów i wag. Blisko tego mieysca, gdzie chciała ser wziąć, kupił Basza; od żyda winogrona, które niedoważały ukarał go zaraz 500 kiiami w piętę. Tegoż dnia, pewny rzeźnik za podobne oszukaństwo, takąż karę otrzymał. Na dwa dni przed wyiazdem moim doniesiono mi, iż Basza powtórną czyni rewizyią. Pobiegłem dla przypatrzenia się. Zastałem prożny sklep piekarski, a właściciel iego, któremu ręce w tył związano, miał ucho przybite gwoździem na palec grubym, tak iż musiał stać na palcach, aby ucha sobie nie urwał. Podłożono mu potém blok pod nogi, ażeby większey doznał przykrości; odsłoniono piersi i całą twarz posmarowano wodą z miodem, co tysiące much i innych robaków zwabiało; obrocono go zaś twarzą do gorących promieni słonecznych Stał tak aż do zachodu słońca.„

W dobrach Xięcia *Salin* w morawii, pewny officer Austryiacki odkrył kopalnią złota.

Wszczął się w *Londynie* wielki spór między Damami, o *długie* i *krótkie* suknie.

Gazeta Korrespodenta *Norzmbergskiego* umieściła nastąpuiący list z *Berlina*:

W *Karlsbadzie* znayduie się przeszło 3000 osób, które tamecznych wód używaią.

Zbior wina w połundniowym Tyrolu iest tak obfity, iż grona maią łokieć długości.

Magistrat w *Wiocławiu* wydal obwieszczenie, iż właściciele obligacyy mieyskich, mogą, ieźli chcą, odebrać swoie kapitały na *S. Michał*.

Król Imć Pruski zezwolił na powiększenie bożnicy żydowskiey w *Berlinie*, i ażeby w niey śpiewano pieśni Niemieckie z przygrywaniem na organach.

Pani *Krudener*, przeciągnęła na swoię stronę naywięcey Zydów w Szwaycaryi, którym wielkie obietnice przyszłego szczęścia czyniła.

W PETERZBURGU
w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.